

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



**ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ  
З ФАРМАКОГНОЗІЇ**

Здобувач вищої освіти  
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет

кафедра

освітньо-кваліфікаційний рівень

напрямок підготовки

спеціальність

(назва)

Курс

група

Харків

НФаУ

2021

**УДК 615.32 (075.8)**

*Затверджено на засіданні кафедри фармакогнозії, протокол № 2 від 22.09.2021 р.*

**Автори:** О. М. Кошовий, Н.В. Бородіна, М. А. Комісаренко, Упир Т.В.

**Під загальною редакцією** д. фарм. н, доц. О. М. Кошового.

**Рецензенти:** д. фарм. н., проф. Т. М. Гонтова;  
д. фарм. н., проф. А. М. Комісаренко.

**Щоденник виробничої практики з фармакогнозії**  
для студентів спеціальності 226 Фармація / під загальною редакцією О. М. Кошового. –  
Х.: НФаУ, 2021. – 53 с.

Виробнича практика з фармакогнозії – логічне продовження теоретичного навчання здобувачів вищої освіти, що має на меті закріпити та поглибити теоретичні знання, придбати практичні навички з використання їх у практичній діяльності.

## ВСТУП

Виробнича практика є логічним продовженням теоретичного навчання з дисципліни «Фармакогнозія».

Метою виробничої практики з фармакогнозії є закріплення, розширення та вдосконалення теоретичних знань, одержаних здобувачами вищої освіти при вивченні курсу фармакогнозії, а також придбання, засвоєння та вдосконалення практичних навичок і умінь ідентифікації ЛР та морфологічно близьких видів; заготівлі, сушіння та зберігання ЛРС; основ культивування ЛР та правил екологічно чистого виробництва ЛРС; виявлення заростей дикорослих ЛР, визначення ресурсів ЛРС та надання рекомендацій щодо раціонального природокористування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- характеристику сировинної бази ЛР (дикорослих і культивованих);
- нормативно-правові основи використання ресурсів дикорослих ЛР на сучасному етапі;
- номенклатуру ЛР, ЛРС і лікарських засобів рослинного та тваринного походження, які дозволені до застосування у фармації;
- основні відомості щодо розповсюдження і місць зростання ЛР, що застосовуються у фармації;
- вплив географічних і екологічних факторів на продуктивність ЛР; мінливість хімічного складу ЛР;
- макроскопічний і мікроскопічний методи аналізу цільної, подрібненої та брикетованої лікарської рослинної сировини;
- морфолого-анатомічні ознаки ЛРС, дозволеної до застосування в медичній практиці; можливі домішки;
- основні відмінності офіційної ЛРС від можливих домішок;
- оптимальні терміни заготівлі ЛРС;
- організацію заготівлі ЛРС;
- прийоми заготівлі різних морфологічних груп ЛРС;
- систему раціонального природокористування, охорони і відтворення ресурсів ЛР;
- загальні правила заготівлі ЛРС і заходи з охорони природних експлуатаційних заростей ЛР;
- основи промислового вирощування ЛР;
- первинну обробку, сушіння, доведення до стандартного стану ЛРС;

- вимоги до пакування, маркування, транспортування та зберігання ЛРС у відповідності з МКЯ;
- систему стандартизації і сертифікації ЛРС, фітопрепаратів в Україні; документальне оформлення результатів аналізу ЛРС; юридичне значення сертифікату;
- основні напрямки застосування в медицині лікарських препаратів рослинного і тваринного походження;
- правила техніки безпеки при роботі з ЛР і ЛРС.

#### Вміти:

- визначати за морфологічними ознаками ЛР у живому та гербаризованому вигляді;
- ідентифікувати ЛРС на основі мікроскопічного аналізу;
- вміти виявляти зарості ЛР у природі;
- встановлювати оптимальні терміни заготівлі ЛРС;
- проводити заготівлю та сушіння, первинну обробку і зберігання ЛРС;
- гербаризувати ЛР та морфологічно близькі види,
- розпізнавати домішки морфологічно близьких видів рослин при збиранні, прийомці та сертифікації сировини;
- застосовувати основні прийоми вирощування культивованих ЛР;
- надавати рекомендації щодо раціонального використання конкретних заростей лікарських рослин;
- доводити ЛРС до стандартного стану;
- проводити прийомку ЛРС і відбирати проби, необхідні для її аналізу, згідно з МКЯ;
- проводити товарознавчий аналіз;
- проводити статистичну обробку і оформлення результатів аналізу;
- оцінювати запаси лікарської сировини на конкретних заростях;
- розробляти заходи і прогнозувати ефективність раціонального режиму використання та відновлення рослинних ресурсів;
- проводити комплекс заходів, спрямованих на зберігання і примноження заростей ЛР і рослин, що занесені до «Червоної книги України»;
- розраховувати врожайність, експлуатаційні запаси та щорічно можливу заготівлю дикорослих лікарських рослин.

## Правила оформлення щоденника

Щоденник є офіційним документом про проходження виробничої практики, що зберігається на кафедрі. Наприкінці практики його необхідно здати своєму керівнику. ***Важливо! Несвоєчасне і незадовільне оформлення щоденника практики може бути підставою для незадовільної оцінки.***

Щоденник повинен відображати всю роботу, виконану здобувачем вищої освіти, її характер, обсягом (все, що студент зробив особисто, в чому приймав участь, що бачив та ін.), давати чітку уяву про ступінь самостійності студента при виконанні завдань. Записи у щоденнику виконуються чітко, без помилок. До щоденника повинні бути включені наступні матеріали:

- мікрогербарій (рисунок) та опис дикорослих ЛР;
- мікрогербарій (рисунок) та опис домішок до ЛР;
- перелік виконаних робіт (ознайомлення з дикорослими і культивованими рослинами, гербаризація ЛР, збирання, попередня обробка, сушіння, стандартизація, пакування ЛРС, догляд за культивованими рослинами);
- звіт про проходження практики (який повинен містити наступну інформацію: ПІБ студента, курс, група; місце і терміни проходження практики; основні ЛР бази практики; зміст виконаних під час практики робіт; особисті враження студента, зауваження та пропозиції).

За підсумками виконання практичних завдань, студент повинен надати керівникові практики: оформлений щоденник практики; 20 гербарних зразків ЛР або їх домішок (формату А4 і формату А3); 1 кг зразків ЛРС, доведених до стандартного стану, упакованих та з маркуванням згідно нормативної документації; звіт про виробничу практику.

### Оцінювання результатів навчальної практики з фармакогнозії

Критерії	Максимальні бали
Підсумковий модульний контроль	40
Ведення і оформлення щоденника, складання звіту з проходження практики	10
Якість гербарних зразків	10
Якість та відповідне оформлення зразків ЛРС	10
Грамотно складені рекомендації щодо раціональної експлуатації зарості ЛР	20
Подання матеріалів індивідуального завдання для перевірки викладачем не пізніше вказаного терміну	10
Всього	100

## КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ФАРМАКОГНОЗІЇ

Тема заняття	Дні практики
<b>Змістовий модуль №1.</b> Сировинна база ЛР: дикорослі та культивовані ЛР	
<b>Тема 1.</b> Мета, завдання і зміст практики. Історія бази практики. Основні пріоритети охорони довкілля і раціонального природокористування. Геоботанічна класифікація та морфологічна характеристика ЛР.	
<b>Тема 2.</b> Сировинна база ЛР різних фітоценозів. Видовий склад та еколого-морфологічні особливості лісових фітоценозів. Ярусність лісу. Типи рослинних угруповань, їх екологічна характеристика, видовий склад ЛР та рослин, що охороняються. Лікарські рослини степу. Синантропна рослинність. Види бур'янів. Водно-прибережні та болотяні ЛР. Експрес-метод фітохімічного аналізу.	
<b>Тема 3.</b> Основи культивування ЛР. Правила екологічно чистого виробництва ЛРС. Знайомство з культивованими лікарськими рослинами та прийомами і методами їх вирощування. Насінництво, розсадництво, посадковий матеріал: система насінництва та розсадництва, категорії насіння, сортовий контроль. Належна практика культивування та заготівлі вихідної сировини рослинного походження (ГАСР).	
Контроль змістового модулю 1	
<b>Змістовий модуль №2.</b> Заготівля ЛРС. Визначення запасів ЛРС на конкретних заростях. Раціональне природокористування	
<b>Тема 4.</b> Організація заготівлі ЛРС. Оптимізація заготівлі ЛРС за фазами вегетації рослин, первинна обробка, сушіння з урахуванням хімічного складу БАР, доведення сировини до стандартного стану, пакування, маркування, особливості зберігання різних груп ЛРС.	
<b>Тема 5.</b> Виявлення заростей ЛР. Товарознавчий аналіз ЛРС.	
Оформлення гербарних зразків. Приведення зразків ЛРС до стандартного стану. Пакування, маркування ЛРС	
Контроль змістового модулю 2	
<b>Підсумковий контроль модулю</b>	

## Завдання з самостійної роботи студентів

Назва тем та зміст
<i>Мета, завдання і зміст практики.</i> Вивчення дикорослих рослин бази практики. Геоботанічна класифікація ЛР, належність до певного фітоценозу
<i>ЛР різних фітоценозів.</i> Визначення лікарських рослин та домішок за визначником. Закладання гербарних зразків ЛР та їх домішок
<i>Основи культивування ЛР.</i> Правила екологічно чистого виробництва ЛРС. Вивчення асортименту культивованих ЛР, методів їх інтродукції та селекції
<i>Організаційні заходи щодо заготівлі ЛРС.</i> Організація раціонального використання лікарських рослин регіону. Заходи з охорони лікарських рослин. Правові основи використання та охорони природних ресурсів України. Червона і Зелена книги України
<i>Заготівельний процес.</i> Заготівля зразків ЛРС. Первинна обробка сировини. Підбір режиму сушіння ЛРС і контроль за процесом. Доведення ЛРС до стандартного стану. Пакування, маркування, зберігання ЛРС
<i>Методи товарознавчого аналізу ЛРС.</i> Їх використання у професійній діяльності.
Оформлення щоденника виробничої практики та складання звіту

**ДЕНЬ ПЕРШИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: Сировинна база лікарських рослин України. Надайте характеристику об'єктів для ресурсного обстеження в таблиці серед:

- а) лісових лікарських рослин України,
- б) лікарських рослин луків України,
- в) болотних лікарських рослин України,
- г) лікарських рослин – бур'янів України

Для обраних рослин вкажіть:

- латинські назви рослини і родини;
- латинську назву сировини;
- терміни заготівлі;
- шляхи використання;
- фітоценотичну приуроченість;
- доцільність визначення запасів.

При заповненні таблиці використовуйте наступні умовні позначення:

- "+" – визначення запасів ЛРС доцільне;
- "-" – визначення запасів даного виду ЛРС недоцільне;
- "П" – види ЛРС, які підлягають першочерговому ресурсному обстеженню;
- "К" – культивовані види ЛР;
- "ЧКУ" – види ЛР, занесені до Червоної книги України;
- "Р" – рідкісні види ЛР;
- "ФС" – фасована сировина;
- "ГП" – галенові препарати;
- "НП" – новогаленові препарати;
- "ІП" – індивідуальні препарати;
- "КП" – комплексні препарати



Українські /російські та латинські назви ЛР, ЛРС, родини	Термін заготівлі	Шляхи використання	Фітоценотична приуроченість	Доцільність визначення запасів
1	2	3	4	5
Аір тростиновий, син. лепеха звичайна <i>Acorus calamus L.</i> Аїру корневища <i>Calami rhizomata</i> Ароїдні - <i>Araceae</i>	IX - X	ФС, КП	Водно-болотяна	+
Алтея лікарська				
Арніка гірська				
Багно болотяне				
Барвінок малий				
Береза повисла				
Бобівник трилистий				
Брусниця				
Буркун лікарський				

Валеріана лікарська				
Вільха сіра				
Вовчуг польовий				
Волошка синя				
Гірчак зміїний				
Гірчак перцевий				
Гірчак почечуйний				
Гірчак пташиний				
Глід, різні види				
Горицвіт весняний				

Горобина звичайна				
Грицики звичайні				
Деревій звичайний				
Дуб звичайний				
Жостір проносний				
Звіробій звичайний				
Золототисячник малий				
Калина звичайна				
Кропива дводомна				
Конвалія травнева				

Крушина вільховидна				
Кульбаба лікарська				
Лаванда вузьколиста				
Липа серцелиста				
Материнка звичайна				
Малина звичайна				
Меліса лікарська				
Мучниця звичайна				
Оман високий				
Перстач прямостоячий				

Пижмо звичайне				
Підбіл звичайний				
Подорожник великий				
Полин гіркий				
Причепа				
Родовик лікарський				
Ромашка лікарська				
Собача кропива п'ятилопатева				
Сумах дубильний				
Хвощ польовий				

Хміль звичайний				
Цмин пісковий				
Чебрець плазкий				
Чорниця звичайна				
Чистотіл звичайний				
Шипшина				
Щавель кінський				
Шавлія лікарська				
Ялівець звичайний				

**ДЕНЬ ДРУГИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

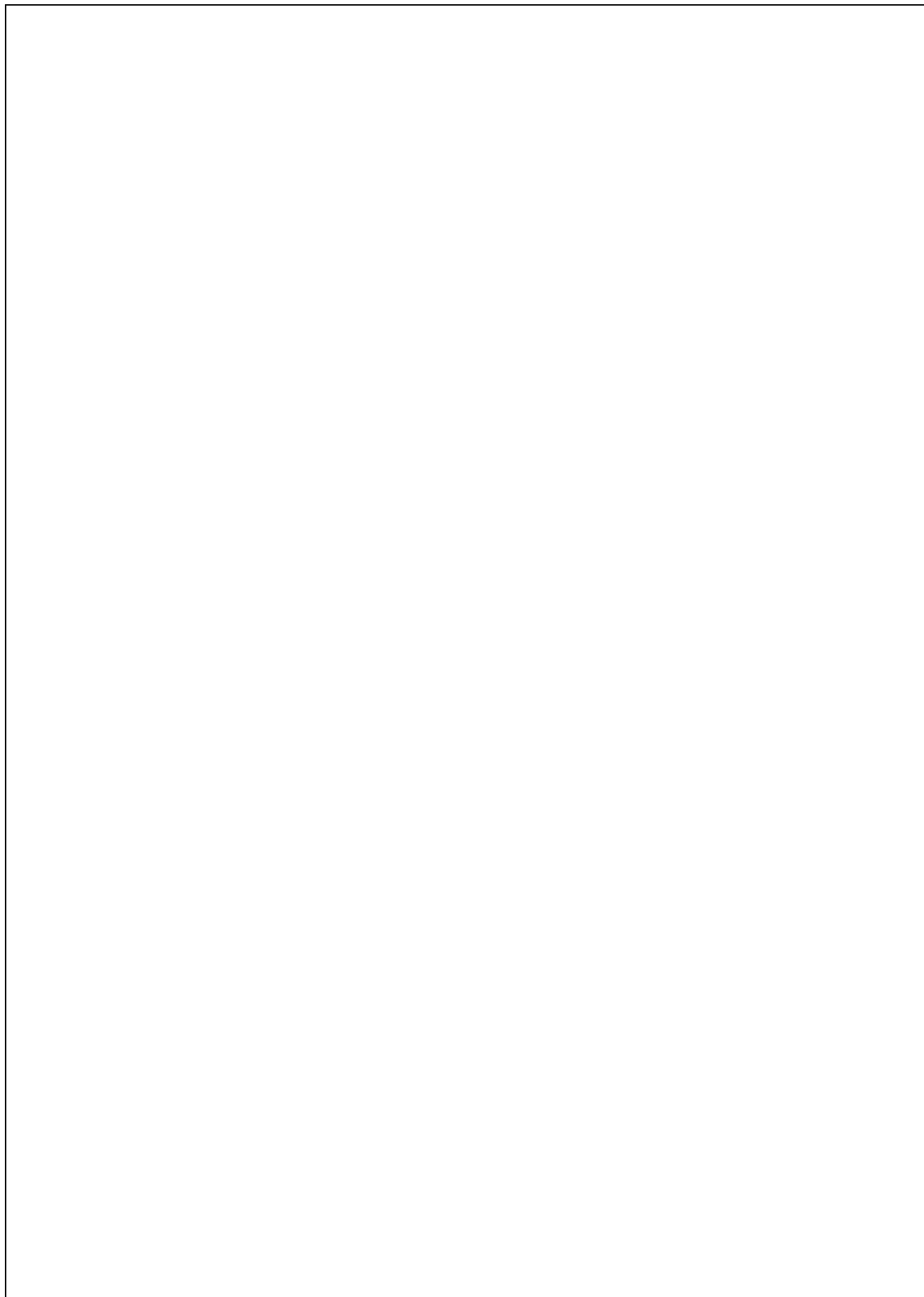
\_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить полісахариди / ліпіди / вітаміни





Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

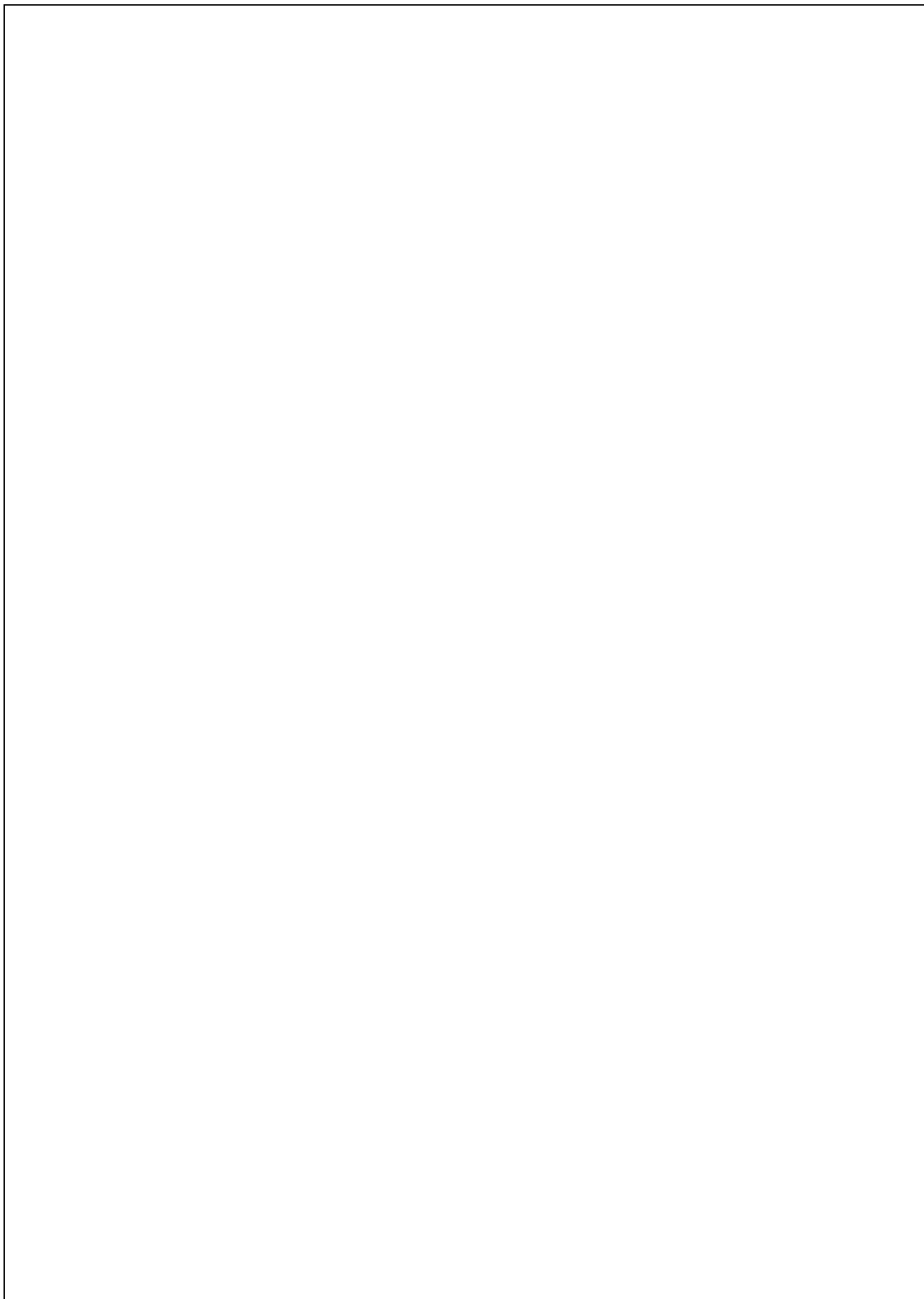
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить полісахариди / ліпіди / вітаміни



**ДЕНЬ ТРЕТІЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

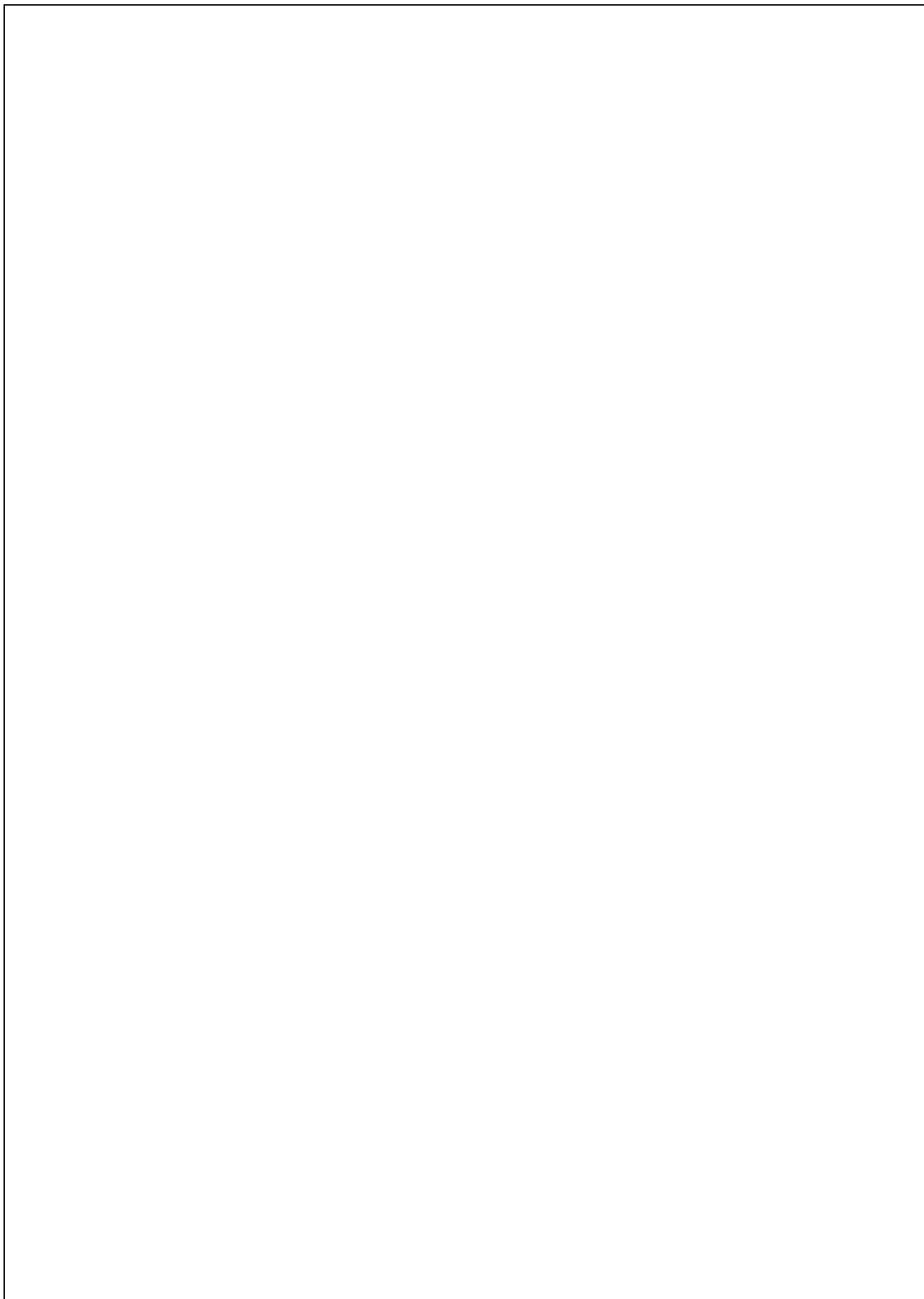
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить полісахариди / ліпіди / вітаміни



Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

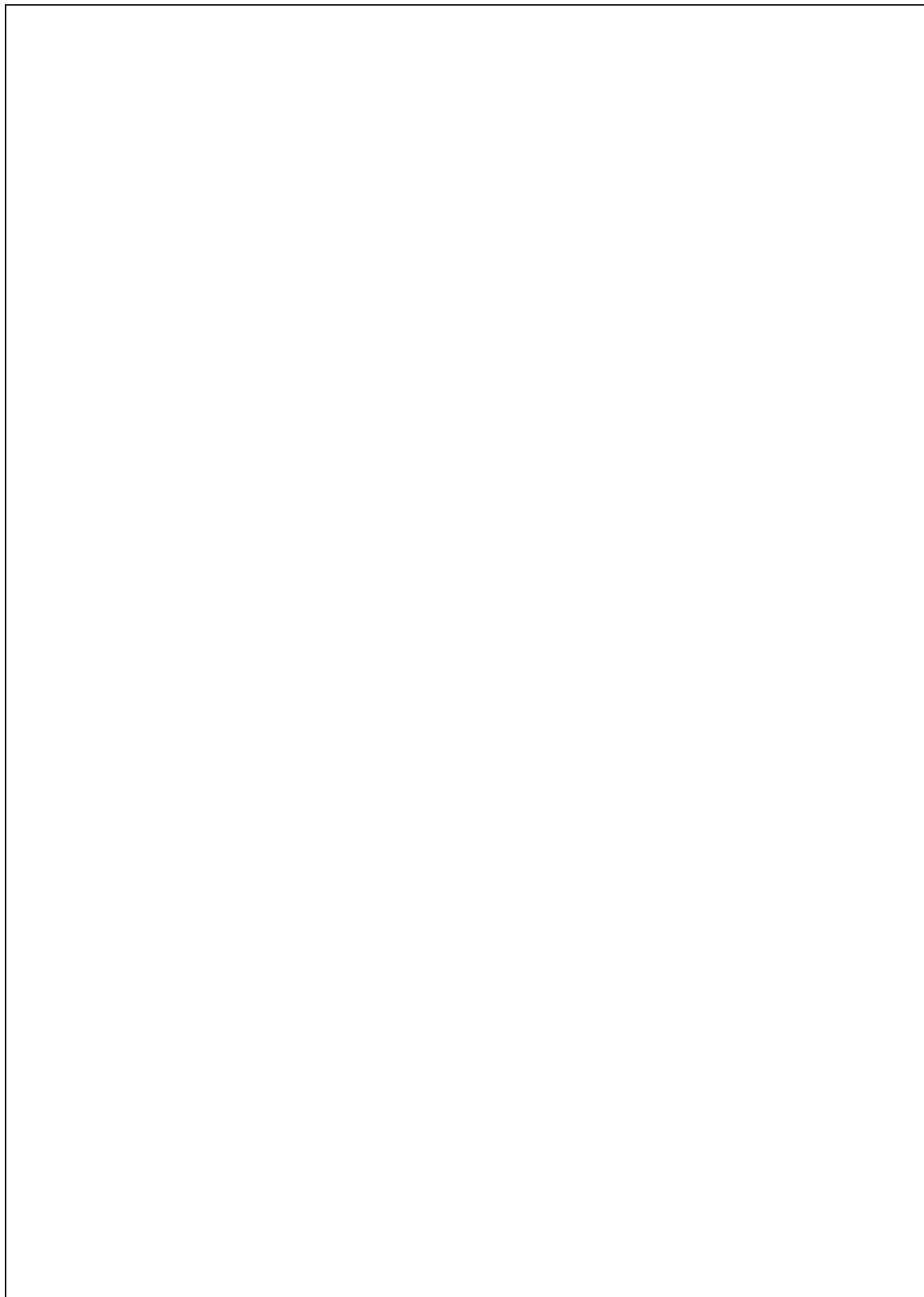
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить полісахариди / ліпіди / вітаміни



**ДЕНЬ ЧЕТВЕРТИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

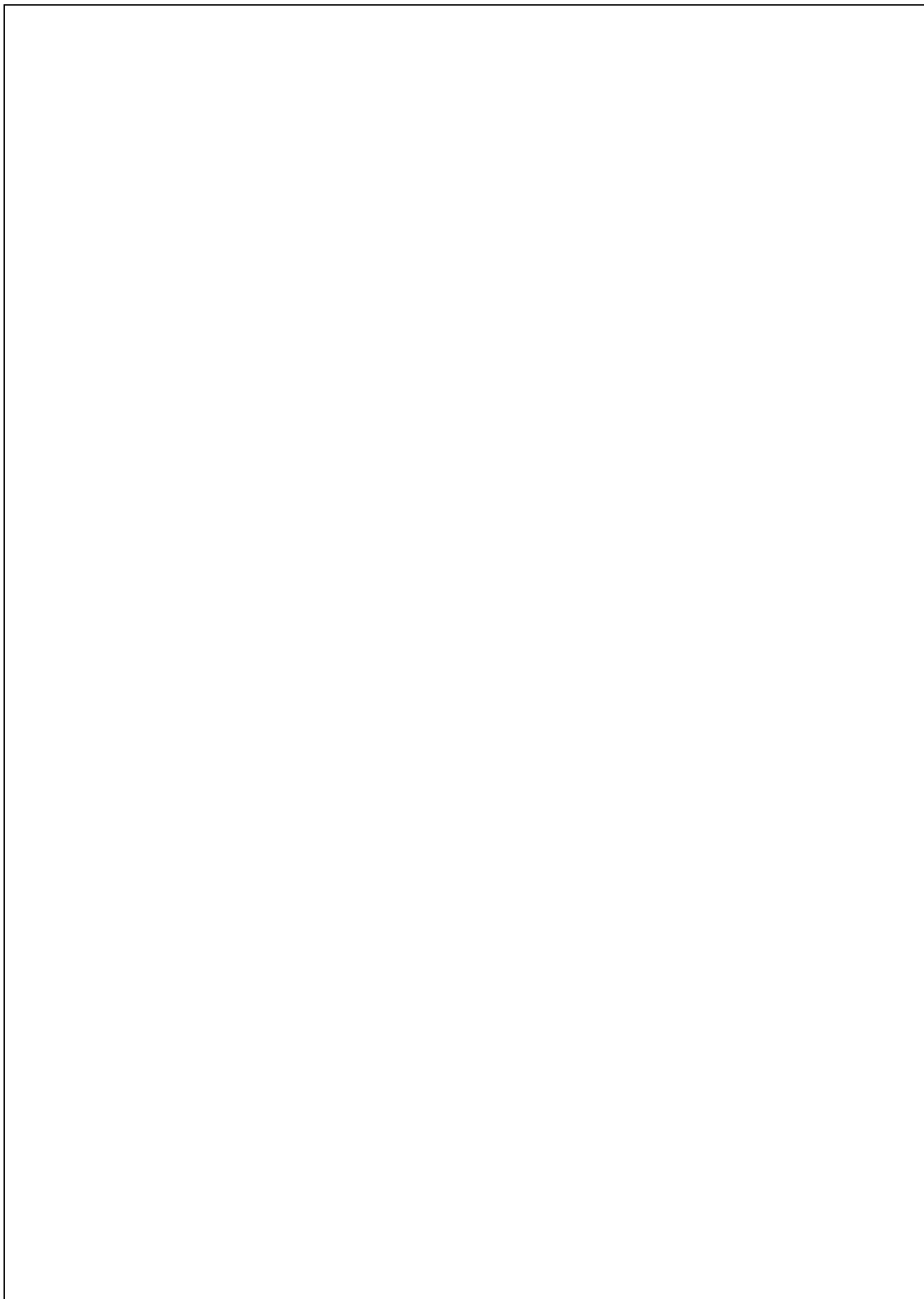
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить ефірні олії





Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

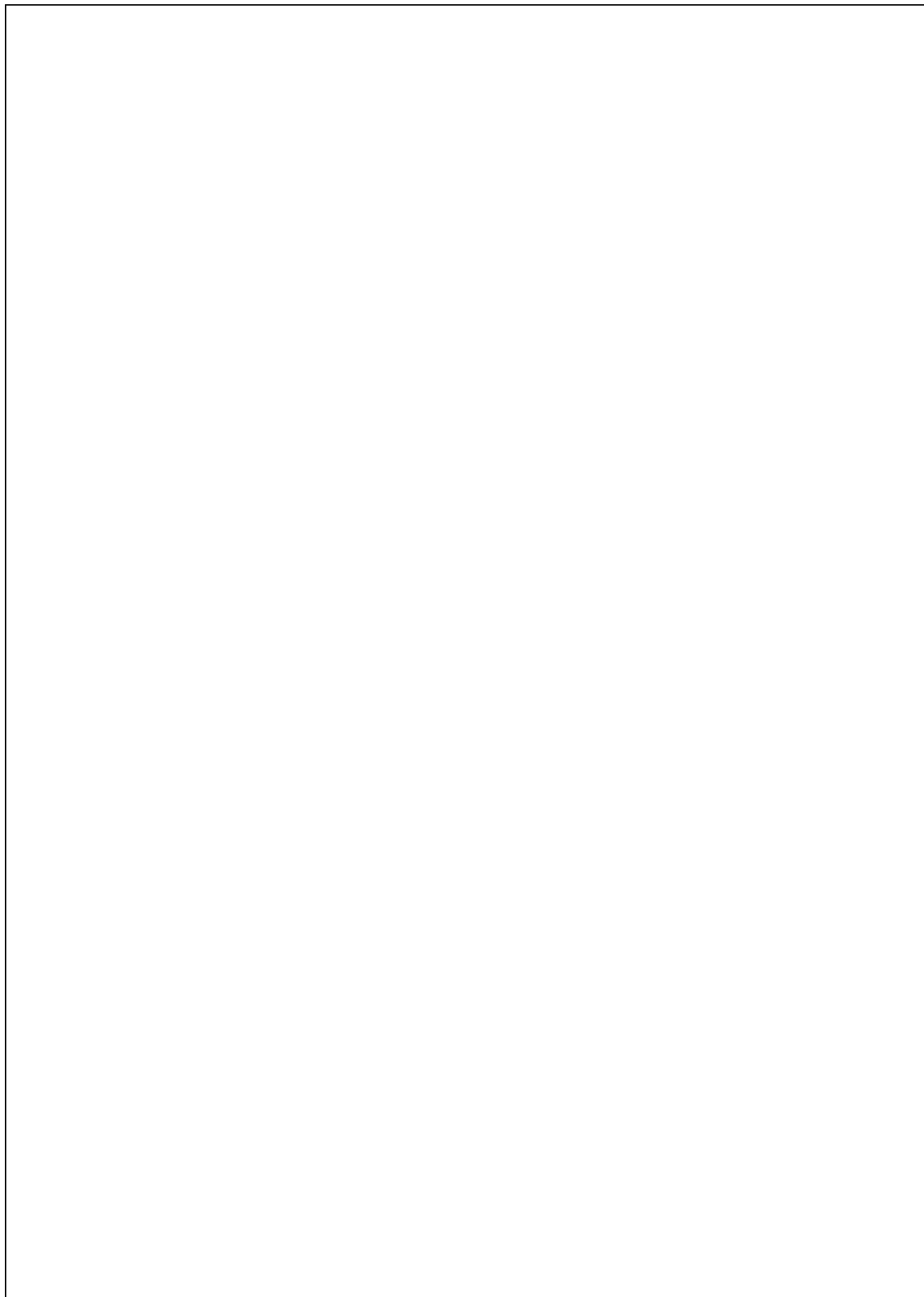
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить ефірні олії



**ДЕНЬ П'ЯТИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

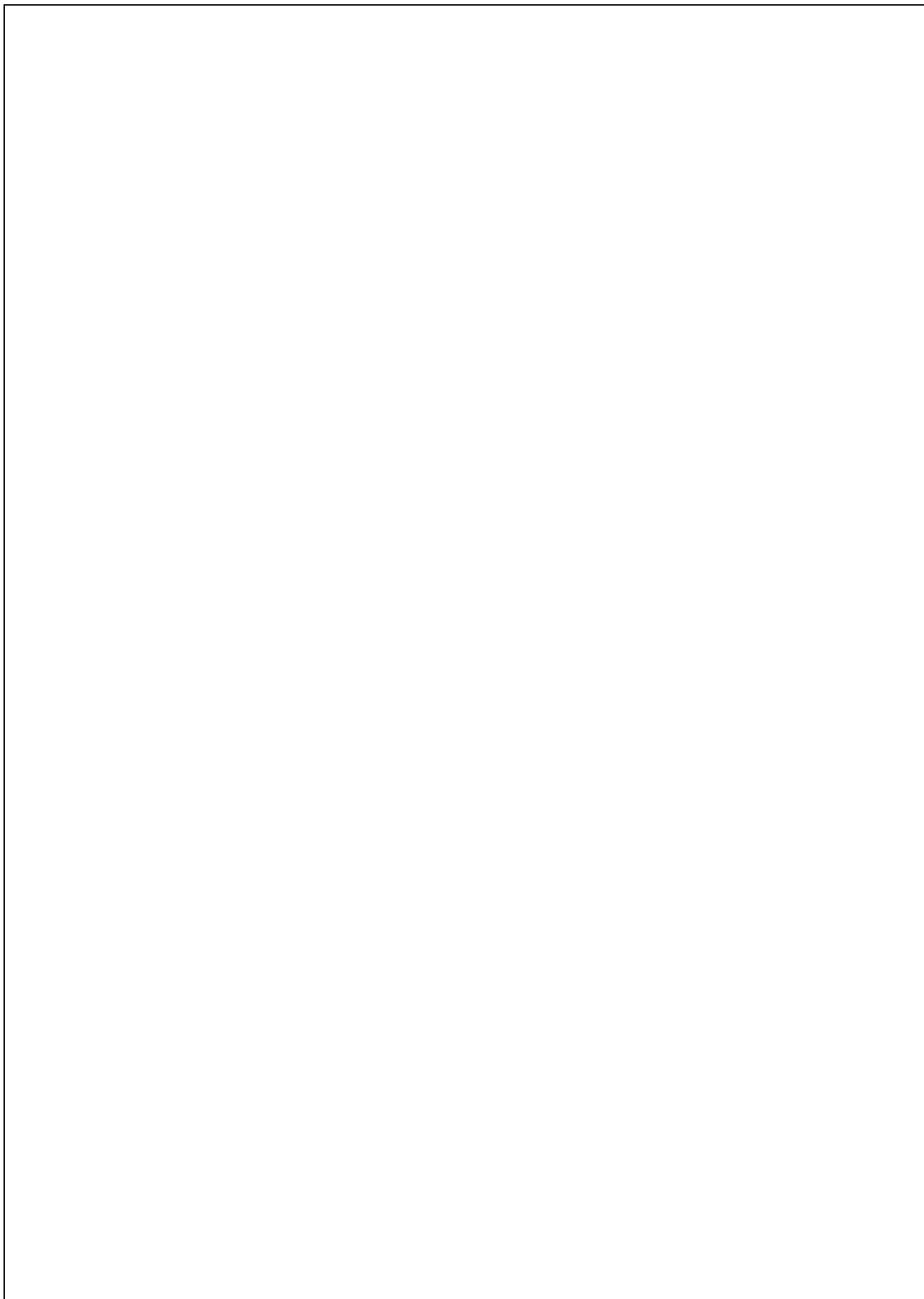
Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить фенольні сполуки/кумарини



Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

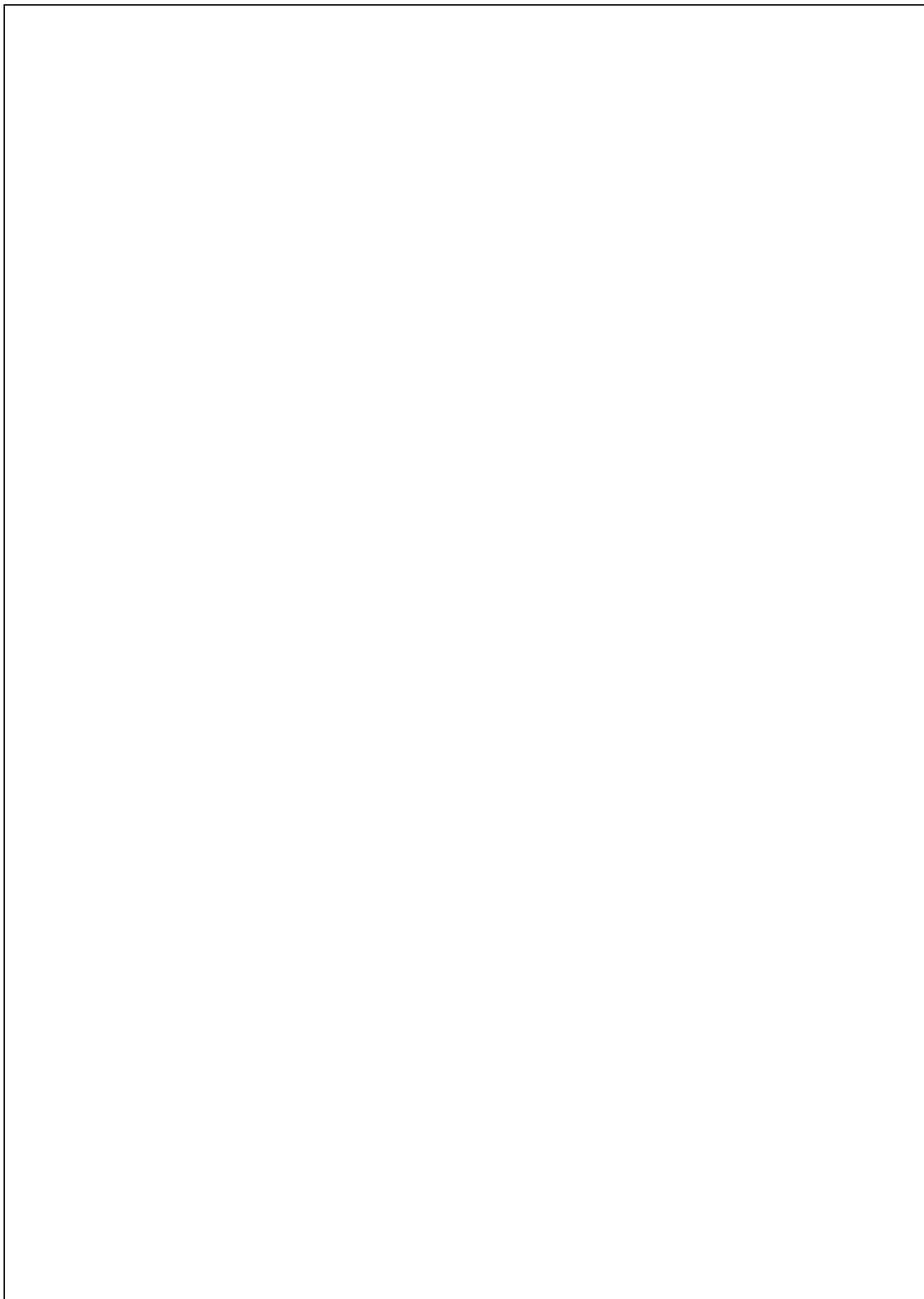
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить фенольні сполуки / кумарини



**ДЕНЬ ШОСТИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

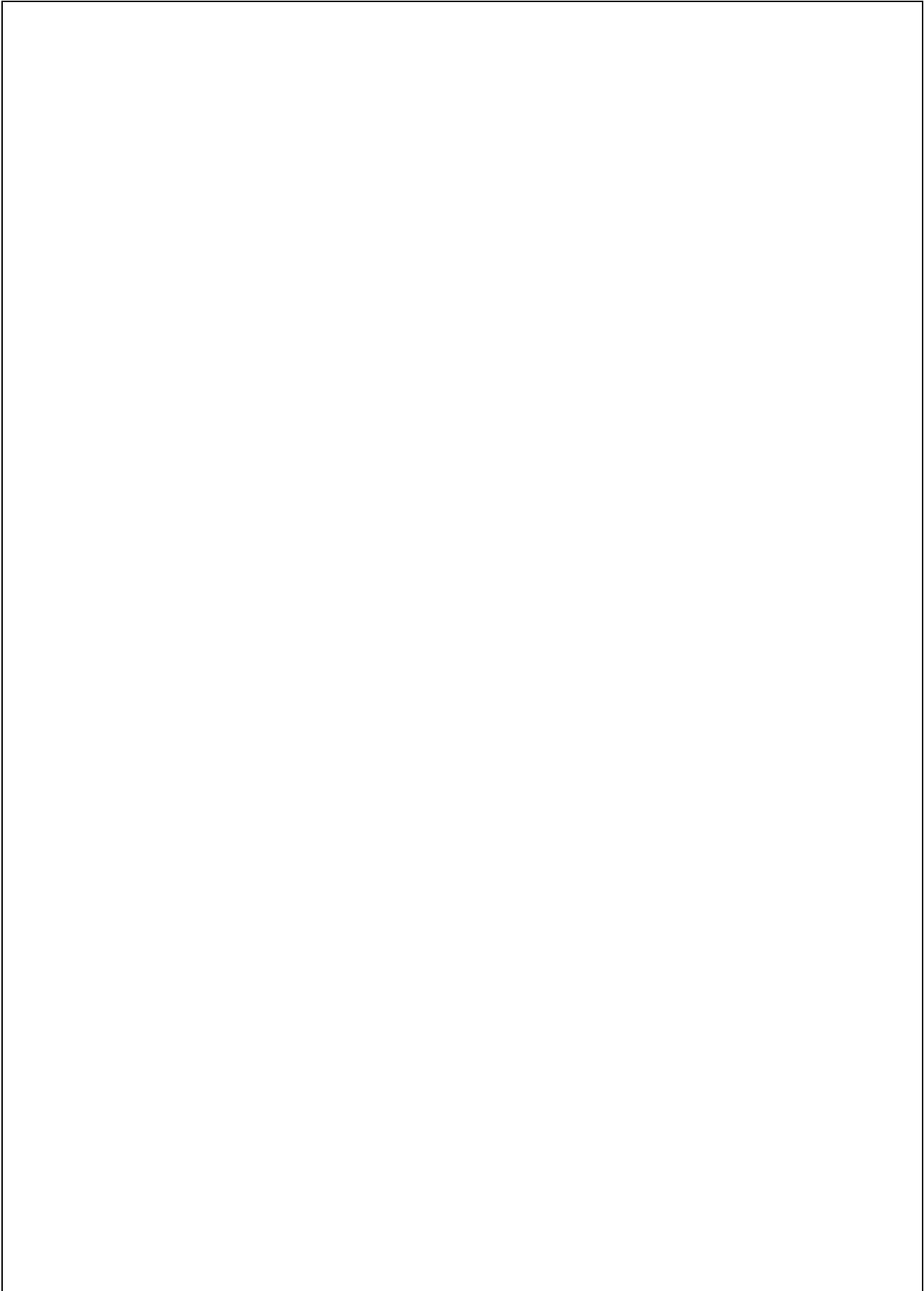
Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить флавоноїди





Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

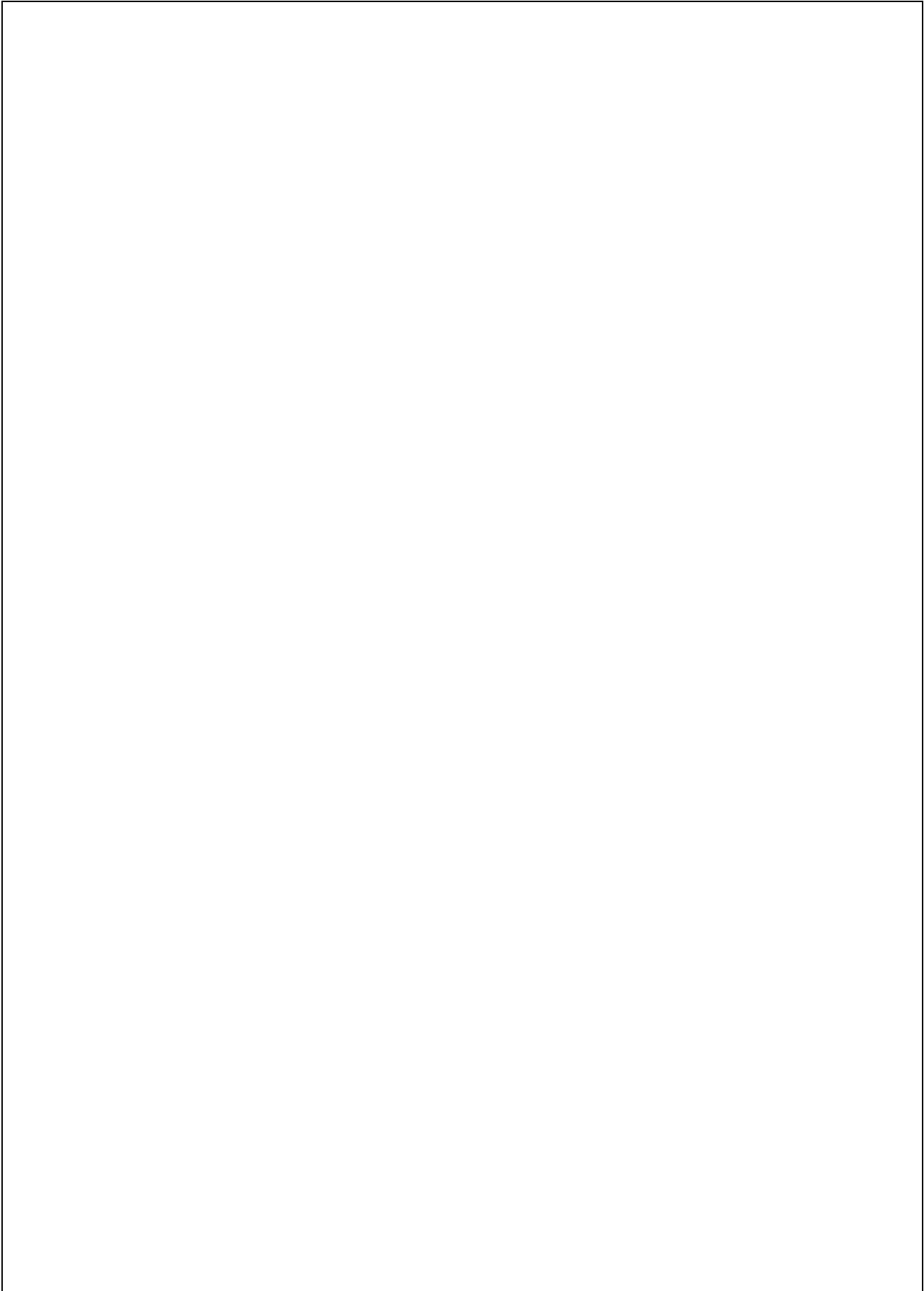
\_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить флавоноїди



**ДЕНЬ СЬОМИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

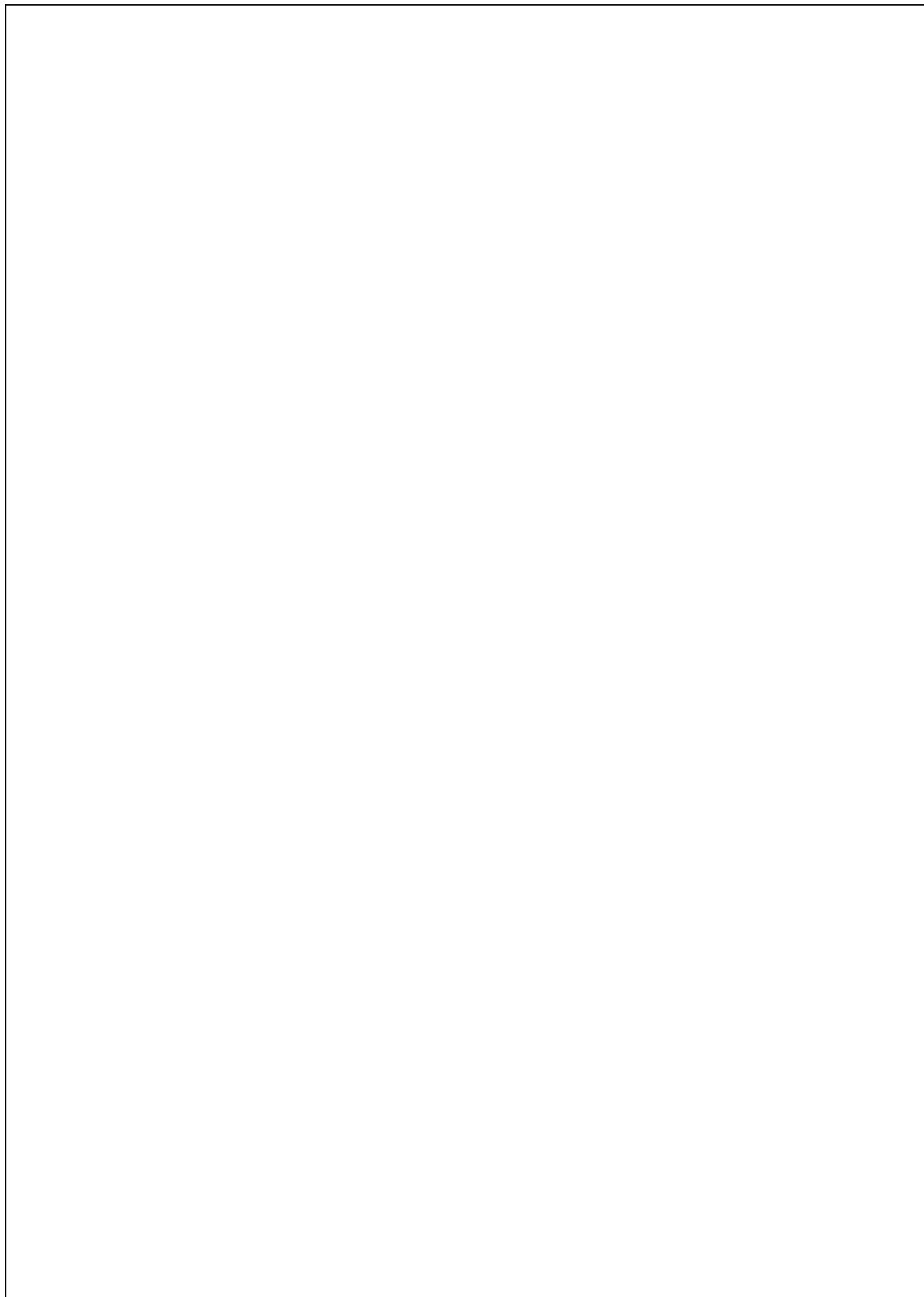
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить дубильні речовини/антраценпохідні



Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

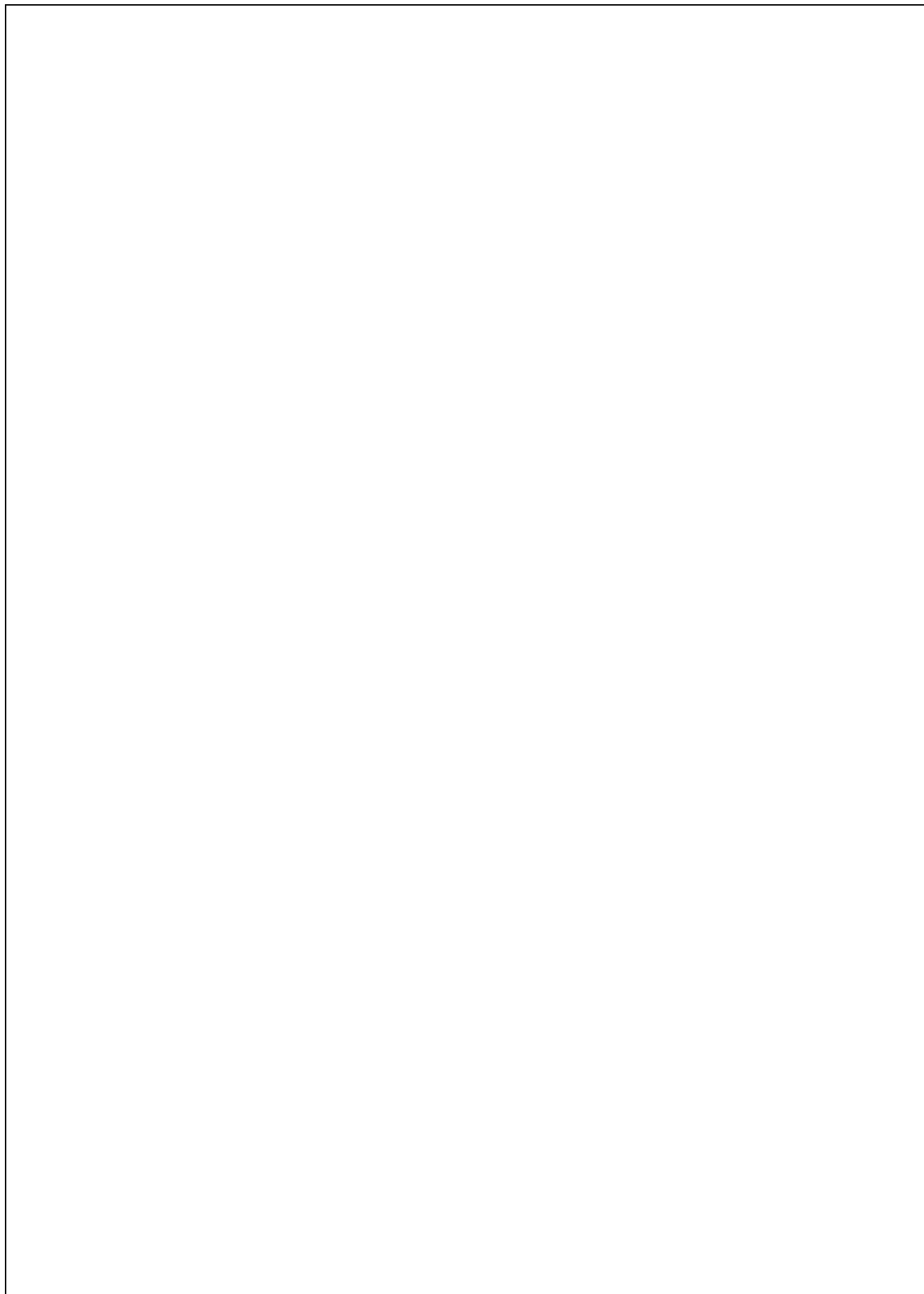
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить дубильні речовини/антраценпохідні



**ДЕНЬ ВОСЬМИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

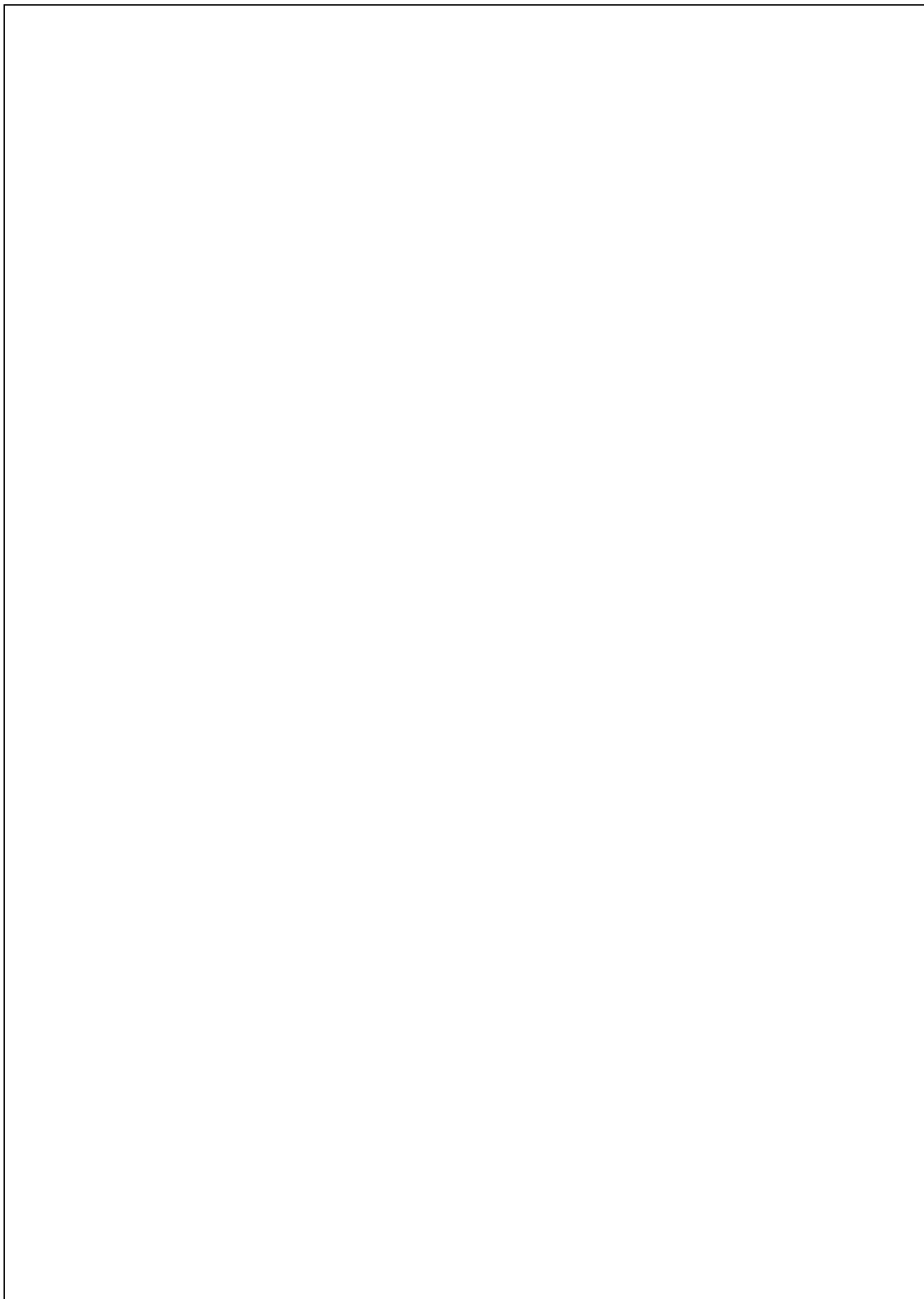
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить серцеві глікозиди / сапоніни





Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

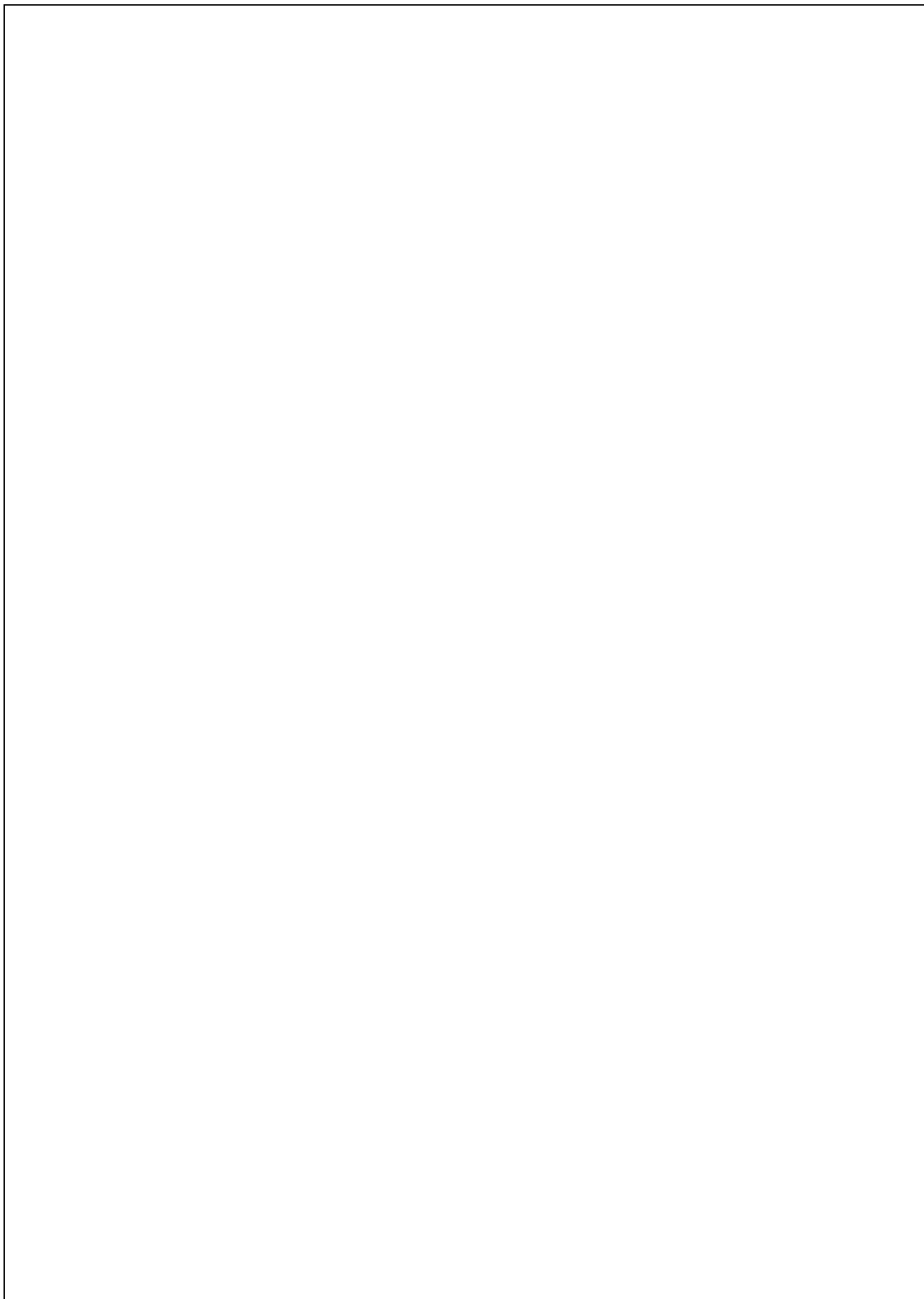
Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить серцеві глікозиди / сапоніни



**ДЕНЬ ДЕВ'ЯТИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

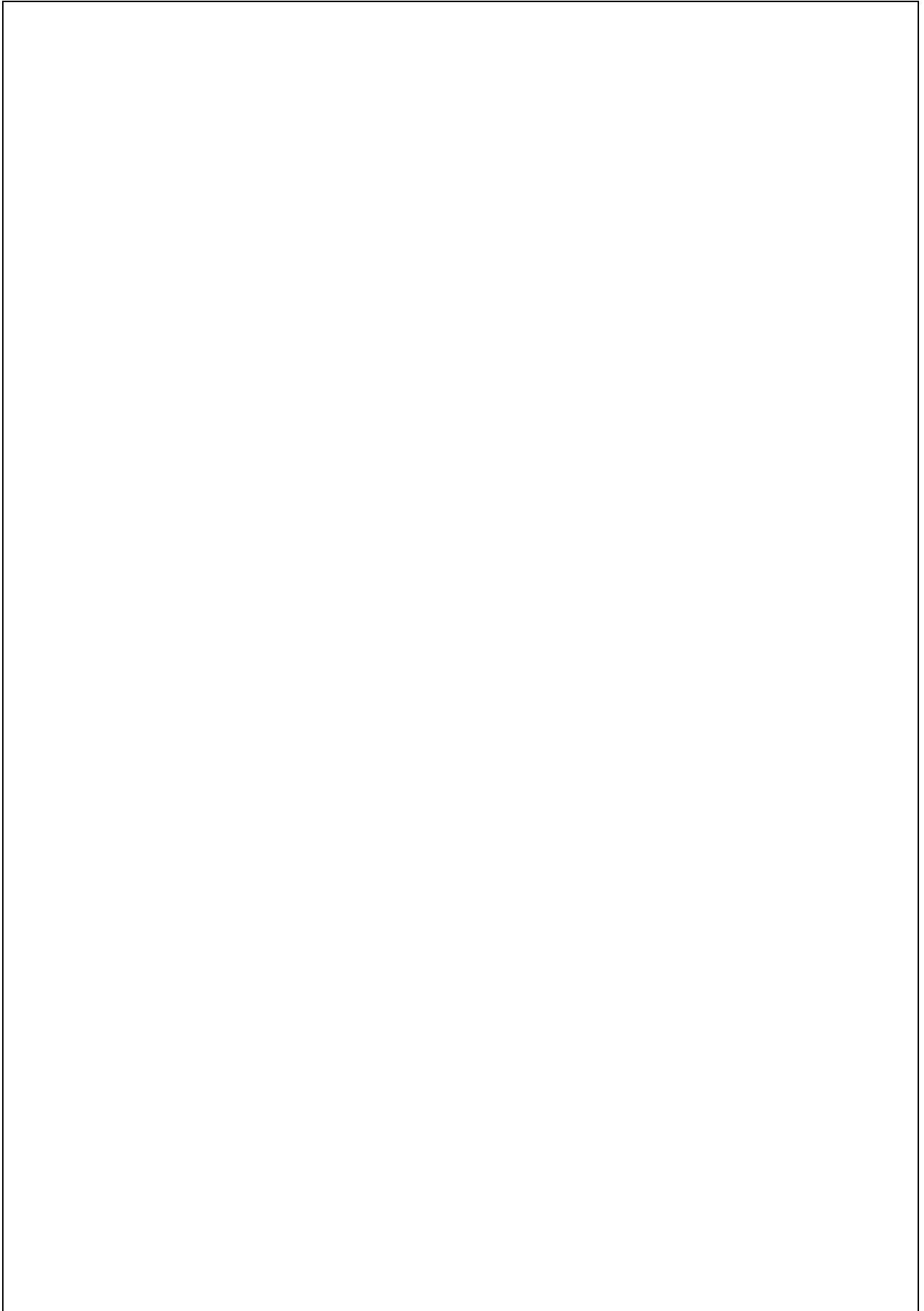
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить алкалоїди



Латинська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛРС: \_\_\_\_\_

Латинська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Українська назва ЛР: \_\_\_\_\_

Назва родини (лат. і укр.): \_\_\_\_\_

Місця зростання (умови культивування): \_\_\_\_\_

Умови заготівлі: \_\_\_\_\_

Умови сушіння: \_\_\_\_\_

Умови зберігання: \_\_\_\_\_

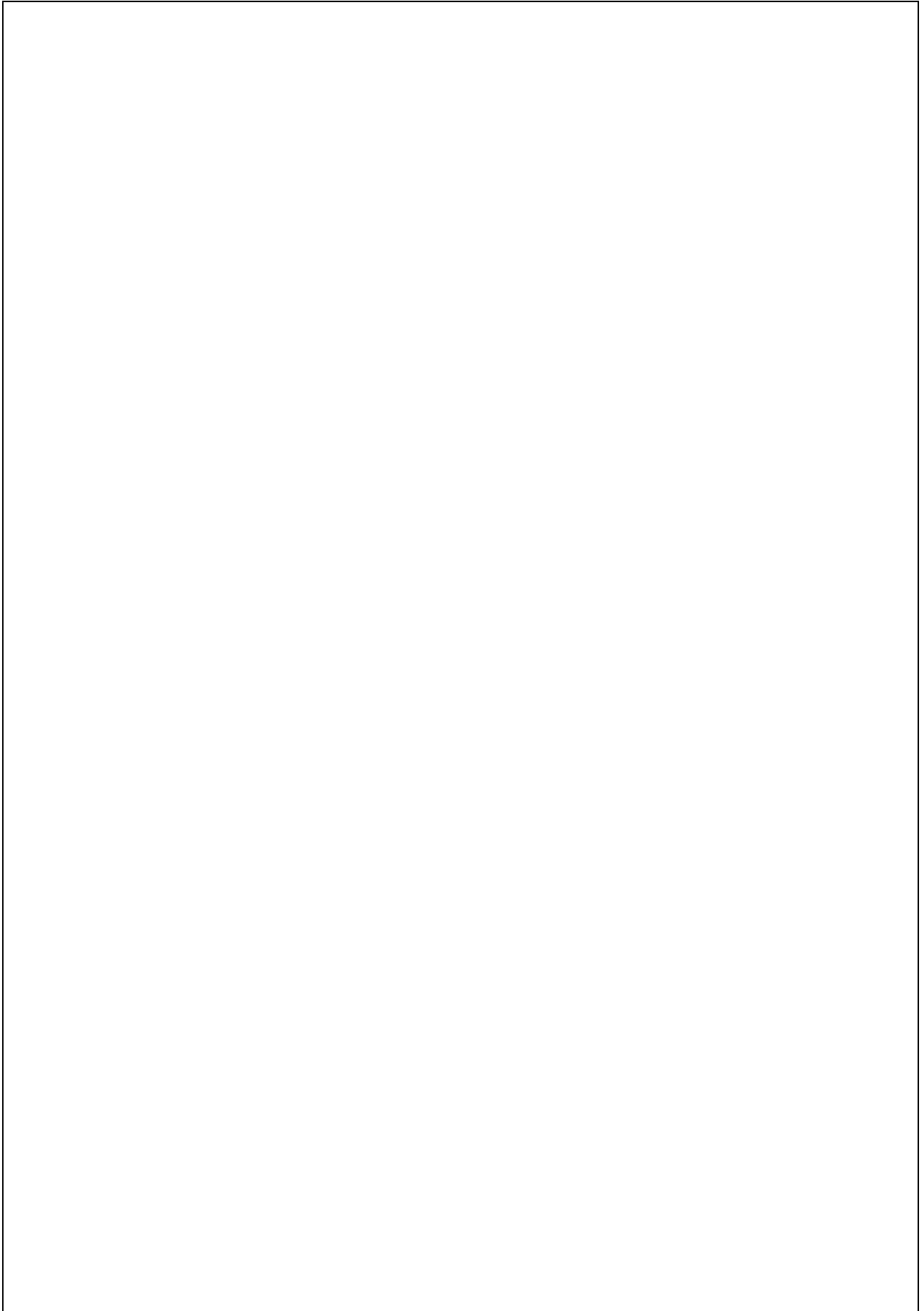
Морфологічні ознаки ЛР: \_\_\_\_\_

Можливі домішки: \_\_\_\_\_

Хімічний склад ЛРС: \_\_\_\_\_

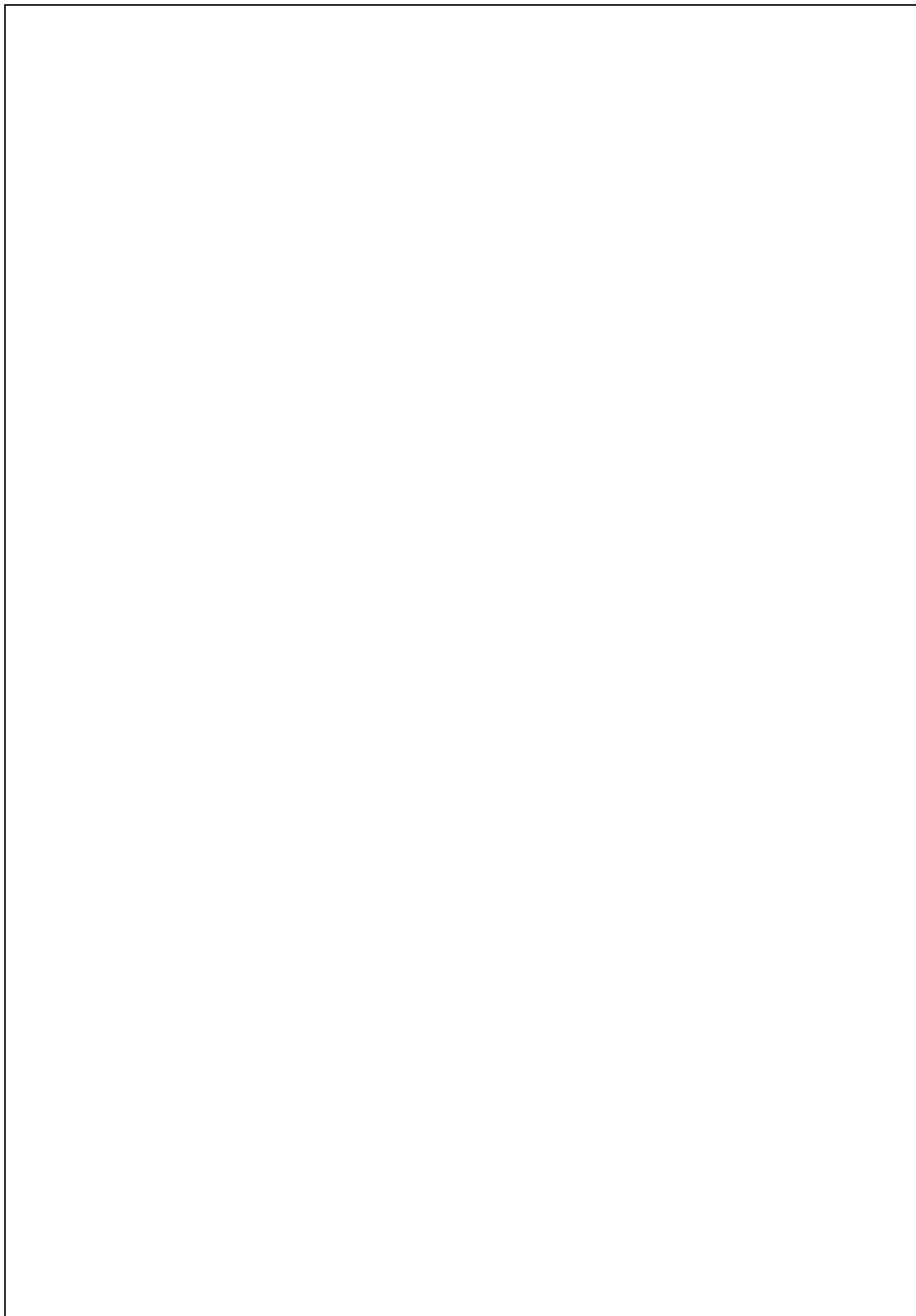
Застосування у медицині: \_\_\_\_\_

Закладіть мікрогербарій ЛР, що містить алкалоїди





Закладіть мікрогербарій домішок до ЛР





Рекомендується описати, оформити мікрогербарій наступних видів рослин:

Лікарська рослина	ЛРС	Можливі домішки
Подорожник великий	листя	п. ланцетний, п. середній, п. степовий
Кропива дводомна	листя	кропива жалка, яснотка біла
Мати-й-мачуха	листя	види лопуха, кремена гібридна
Конвалія звичайна	листя	види купини, грушанка круглолиста
Мучниця звичайна	листя	брусниця, чорниця
Хвощ польовий	трава	х. луговий, х. болотяний, х. лісовий
Фіалка польова	трава	перстач гайовий
Грицикі звичайні	трава	ярутка польова
Полин гіркий	трава	полин звичайний
Череда трироздільна	трава	ч. поникла, ч. променева
Гірчак перцевий	трава	г. м'який, г. малий, г. почечуйний
Буркун лікарський	трава	б. білий, б. зубчастий
Звіробій звичайний	трава	з. чотиригранний, з. витончений
Види глодів	квіти	терен
Арніка гірська	квіти	оман британський
Цмин пісковий	квіти	котячі лапки дводомні
Бузина чорна	квіти	б. трав'яниста
Алтея лікарська	корені	мальва лісова, хатьма тюрингська
Оман високий	корені	о. британський
Лепеха звичайна	кореневища	ірис жовтий
Валеріана лікарська	кореневища	таволга в'язолиста
Перстач прямостоячий	кореневища	п. сріблястий, п. блискучий
Крушина ламка	кора	жостір проносний, черемха звичайна
Дуб звичайний	кора	ясен звичайний
Калина звичайна	кора	вільха сіра, жостер проносний
Ялівець звичайний	плоди	я. козацький, я. гігантський та ін. види
Жостір проносний	плоди	крушина звичайна

**ДЕНЬ ОДИНАДЦЯТИЙ \_\_\_\_\_ (дата)**

Види виконаних робіт: Скласти проект інструкції і надати рекомендації з раціональної заготівлі одного з видів лікарської рослинної сировини.

**Проект інструкції по заготівлі ЛРС**

\_\_\_\_\_  
(Назва ЛРС)

**1. Російська, українська, латинська назва рослини, родини**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**2. Опис зовнішнього вигляду рослини**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**3. Періоди цвітіння, плодоношення**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**4. Географічне поширення**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**5. Місця зростання**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**6. ЛРС**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**7. Період заготівлі**

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

**8. Первинна обробка сировини**

---

---

---

---

**9. Сушіння**

---

---

**10. Зовнішній вигляд сировини згідно АНД**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**11. Числові показники**

---

---

---

---

---

---

**12. Пакування**

---

---

---

---

**13. Зберігання**

---

---

---

---

**14. Застосування**

---

---

---

---

---

---

**15. Рекомендації щодо охорони виду**

---

---

---

---

---

---

---

---



